

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзп 197/10
16.03.2010. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у Београду, у већу састављеном од судија Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића и Љубице Кнежевић-Томашев, чланова већа, са саветником Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету осуђеног У.М., због кривичног дела преваре из члана 208. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву браниоца осуђеног У.М., адв. С.В. из К., за испитивање законитости правноснажних пресуда Општинског суда у Кучеву К. 132/07 од 22.01.2009. године и Окружног суда у Пожаревцу Кж. 190/2009 од 05.06.2009. године, у седници већа одржаној дана 16.03.2010. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ као основан захтев браниоца осуђеног У.М. за испитивање законитости правноснажних пресуда, па се ПРЕИНАЧУЈУ пресуде Општинског суда у Кучеву К. 132/07 од 22.01.2009. године и Окружног суда у Пожаревцу Кж. 190/2009 од 05.06.2009. године само у погледу правне оцене дела и одлуке о имовинскоправном захтеву, тако што Врховни касациони суд радње осуђеног У.М. описане у изреци првостепене пресуде за које је оглашен кривим правно квалификује као кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 2. Кривичног законика и за то дело га ОСУЂУЈЕ на казну затвора у трајању од 6-шест месеци и осуђеног обавезује да на име имовинскоправног захтева оштећеном предузећу - Производно прометном предузећу „Б.“ ДОО са седиштем у Р. плати износ од 2.046.809,38 динара у року од 15 дана по пријему ове пресуде под претњом принудног извршења.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Кучеву К. 132/07 од 22.01.2009. године оптужени У.М. оглашен је кривим за кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног законика (КЗ) и осуђен на казну затвора у трајању од 2-две године, уз обавезу оптуженог да плати оштећеном З.С. на име одштетног захтева износ од 2.046.809,38 динара и на име трошкова кривичног поступка износ

од 75.000,00 динара и да плати суду на име трошкова кривичног поступка износ од 47.876,14 динара и на име паушала износ од 10.000,00 динара, све то у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Окружни суд у Пожаревцу, пресудом Кж. 190/2009 од 05.06.2009. године, уважавањем жалбе браниоца оптуженог преиначио је наведену првостепену пресуду у погледу одлуке о казни тако што је оптуженог за кривично дело за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, применом члана 56. и 57. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од 1-једне године, док је првостепена пресуда у осталом делу потврђена.

Бранилац осуђеног У.М., адв. С.В., поднео је захтев за испитивање законитости наведених правноснажних пресуда, због повреде кривичног закона на штету осуђеног и повреде права осуђеног на одбрану, а према наводима у образложењу захтева и због знатне сумње у истинитост одлучних чињеница утврђених у правноснажној пресуди и битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и погрешно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да Врховни суд побијану правноснажну пресуду преиначи и осуђеног ослободи од оптужбе и казне или да укине првостепену и другостепену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те да се до одлуке по захтеву застане са позивањем и упућивањем осуђеног на извршење казне.

Републички јавни тужилац, поднеском Ктр. I број 4922/09 од 11.12.2009. године, вратио је Врховном суду Србије списе предмета на одлучивање о захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде Општинског суда у Кучеву К. 132/07 од 22.01.2009. године, без одговора на захтев браниоца осуђеног.

Врховни касациони суд поступио је у смислу одредбе члана 431. став 5. ЗКП и у седници већа, одржаној у одсуству обавештеног осуђеног У.М., а у присуству његовог браниоца адв. С.В., размотрио списе овог предмета, са наведеним правноснажним пресудама и по оцени навода и предлога изнетих у захтеву браниоца осуђеног за испитивање законитости правноснажне пресуде, нашао:

Захтев је основан.

У захтеву се истиче да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба

кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП због неразумљивости изреке првостепене пресуде у погледу радњи извршења дела које нису наведене и нејасне констатације о недовољним средствима на жиро-рачуну његовог предузећа, као и због одсуства разлога о одлучним чињеницама и нејасности датих разлога, при чему се наводи о овим недостацима пресуде односе на чињенице за које се у захтеву, побијајући правноснажну пресуду и због

погрешно утврђеног чињеничног стања и износећи став о постојању знатне сумње у истинитост утврђених одлучних чињеница, истиче да нису уопште или да нису правилно утврђене, а тичу се закључка суда о недовољним средствима на жиро-рачуну предузећа осуђеног без утврђивања стања тих средстава, затим времена извршења дела и висине дуга према оштећеном предузећу за коју се каже да је утврђена на основу противречног налаза вештака и других чињеница од значаја за оцену о постојању намере осуђеног прибављања имовинске користи посебно његовог понашања и пословања његовог предузећа са оштећеним предузећем у критичном периоду и пре и после тога.

Међутим, истакнута повреда одредаба кривичног поступка и погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, одредбама члана 430. ЗКП, нису предвиђени као законски основи за подношење захтева за испитивање законитости правноснажне пресуде, па су предњи наводи захтева без утицаја.

Сходно цитираном законском пропису, ни знатна сумња у истинитост одлучних чињеница утврђених у правноснажној пресуди није основ за подношење овог ванредног правног лека, већ је постојање исте и везано са тим могућности одлучивања о захтеву, ствар оцене суда приликом разматрања захтева (члан 426. у вези са чланом 432. ЗКП), а такве сумње по налажењу Врховног касационог суда у конкретном случају нема.

Према наводима захтева, одбијањем предлога одбране за саслушање сведока Р.Ц. и возача камиона којим је превозен лим који могу потврдити одбрану осуђеног о спорном пословном односу и изнети чињенице у његову корист, учињена је повреда права осуђеног на одбрану на главном претресу (члан 430. тачка 3. у вези са чланом 17. ЗКП). Међутим, суд није дужан извести све доказе које странка предлажу (члан 18. став 1. ЗКП), а првостепени суд је одбијајући наведене доказне предлоге, на страни 13 став први своје пресуде дао разлоге због којих утврђених чињеница и већ изведених доказа (исказа оштећеног и сведока, налаза вештака и књиговодствене документације), сматра да су разјашњене чињенице о пословању предузећа осуђеног од значаја за законито пресуђење ове кривичне ствари и да исте не би биле доведене у сумњу предложеним новим доказима, па не стоје наводи захтева о повреди права на одбрану којима се у суштини оспорава оцена суда о несумњиво и потпуно утврђеном чињеничном стању на основу изведених доказа, а што, како је већ речено, није законски основ по којем се захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде може поднети.

Основано се у захтеву истиче да је првостепени суд приликом правне оцене инкриминисаних радњи повредио кривични закон на штету осуђеног (члан 369. тачка 4. ЗКП) кад га је огласио кривим за кривично дело преваре из члана 208. став 4. у вези са ставом 1. КЗ и да је исту повреду закона учинио и другостепени суд кад

је потврдио првостепену пресуду у погледу изнете правне квалификације дела осуђеног.

Правноснажном пресудом утврђено је да је осуђени у својству власника и директора ПП „А.М.“ ДОО, приликом куповине робе од Производно прометног предузећа „Б.“ ДОО, директора тог предузећа З.С. довео у заблуду прикривањем чињенице да на жиро рачуну свог предузећа нема средстава и лажним приказивањем чињенице да је у стању да исплати купљену робу у уговореном року, и на тај начин навео га да му на штету имовине свог предузећа испоручи робу (алуминијумске профиле) у вредности од 2.046,809,38 динара.

Код тако утврђених одлучних чињеница, из којих произилази да је осуђени критичном приликом поступао у својству одговорног лица у предузећу, са овлашћењем управљања и располагања имовином предузећа у привредном пословању, како је то својство одређено чланом 46. став 2. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС) важећег у време извршења дела и истоветно у члану 112. став 5. сада важећег КЗ, и да је наведеним инкриминисаним радњама, које представљају неистинито приказивање стања и кретања средстава и резултата пословања његовог предузећа које је било од утицаја на доношење пословне одлуке у оштећеном предузећу (о испоруци, односно продаји робе осуђеном), осуђени прибавио имовинску корист за своје предузеће у означеном износу, што му је и била намера, то по налажењу Врховног касационог суда у описаним радњама осуђеног стоје сва законска обележја кривичног дела злоупотребе овлашћења у привреди, а не кривичног дела преваре како погрешно сматрају првостепени и другостепени суд. Стога се правна оцена дела осуђеног у правноснажној пресуди основано оспорава захтевом браниоца осуђеног, позивањем на напред изложене чињенице и разлоге, односно околности које управо разликују ова два кривична дела, а које се тичу својства извршиоца и лица коме се прибавља имовинска корист јер су то код кривичног дела преваре физичка лица, а код кривичног дела злоупотребе овлашћења у привреди одговорно лице у правном лицу као извршилац, док се имовинска корист прибавља правном лицу.

Следствено реченом, и како је Кривични законик (КЗ), којим је за кривично дело злоупотребе овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 2. прописана казна затвора од три месеца до пет година блажи за осуђеног од закона (КЗ РС) важећег у време извршења дела, којим је за исто дело из члана 139. став 1. тачка 2. КЗ РС прописана казна затвора од шест месеци до пет година, Врховни касациони суд је уважавајући захтев као основан побијане правноснажне пресуде преиначио у погледу

правне оцене дела тако што је кривичноправне радње осуђеног за које је оглашен кривим, описане у изреци првостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело из члана 238. став 1. тачка 2. КЗ.

Полазећи од овако измењене правне квалификације дела осуђеног и с тим у вези умањене тежине дела, као и од околности утврђених у редовном поступку које су у смислу члана 54. КЗ од значаја приликом одмеравања казне, Врховни касациони суд је осуђеног за предметно кривично дело осудио на казну затвора у трајању од шест месеци, налазећи да овако одмерена казна одговара објективној тежини дела и степену кривице осуђеног према околностима извршења дела, олакшавајућим околностима на страни осуђеног (ожењен, отац двоје деце, добро држање током поступка) и отежавајућој околности која се односи на његов ранији живот (осуђиваност), те да ће се истом постићи сврха кажњавања из члана 42. КЗ.

Сагласно утврђеном чињеничном стању у правноснажној пресуди, наиме, да је кривичним делом штета причињена предузећу - Производно прометном предузећу „Б.“ ДОО са седиштем у Р., а не З.С. који је директор тог предузећа, правноснажна пресуда преиначена је и у погледу одлуке о имовинскоправном захтеву, као у изреци ове пресуде.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 146. став 1. Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2009) и члана 90. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/2008), а применом члана 432. у вези са чланом 425. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,

Наташа Бањац, с.р.

Председник већа-судија,

Невенка Важић, с.р.